Nasjonal kompetansetjeneste for traumatologi

Nasjonal Kompetansetjeneste for traumatologi er etablert for å bygge opp og sørge kompetanse om utredning og behandling av akutte skadde. Arbeidsområdet omfatter skadested, førstehjelp, nødmedisinsk behandling, ambulanse, avansert prehospital akutmedisin, lokalsykehus, traumesenter, rehabilitering og pasientverdiringer. Tjenesten driver kompetanseoppbygging rettet mot helsepersonell, helsepersonell og befolkningen, samt initiierer utredninger og forskning på fagfeltet.

Tjenesten skal bidra til at det etableres faglige nettverk i hver helseregion som på skal skal overta og iverete dette arbeidet lokalt.

Tjenesten er lokalisert til Oslo universitetssykehus HF, Ullevål Sykehus.

Informasjon

Årsrapport	2019
Etablert år	2012
Ansvarlig person	Tone Silkke
Institusjon	Oslo universitetssykehus
Nettside	Vis nettside

Faglig vurdering

Referansegruppen	Vis vurdering

Oppgaver og resultat

Resultatmål 1:
Revisjon av nasjonal traumeplan
Begrunnelse for mål:
Traumebehandling endres kontinuerlig og ny metoder og medikamenter må implementeres fortløpende.
Gjennomført:
Gjennomført en planlagt revisjon. Alle brukere og offentligheten blir oppfordret til å bidra. Forslagene fremmes på for fagdirektørene i RHF'ene. Planen er laget for lagende revisjon i både app og nett-tjenesten.
Behov for videreføring:
Fortløpende behov for revisjon av planen på grunn av utviklingen i behandlingsmetoder og medikamenter.

Resultatmål 2:
Opplæring av ungdom i livreddende førstehjelp
Begrunnelse for mål:
Skader fra trafikkulykker skjer den vektigste dødsårsaken blant personer i alderen 15 til 29 år. Virkemidlet for å nå mål:
Elektronisk opplæring via app og digitale læringsverktøy.
Gjennomført:
Utviklet digitalt læringsverktøy, til trafikalt grunnskoles førstehjelp
Behov for videreføring: Gjennomføre pilot nasjonalt i 2020.

Resultatmål 3:
Utarbeide kunnskapsbasert opplæring i bladningskontroll etter NKT's nasjonale retningslinjer
Begrunnelse for mål:
Enhetlig opplæring mangler i nødetatene. Dette medfører diskrepans både mellom og i nødetatene.
Gjennomført:
Etablert opplæringsmodul og gjennomført studie i Oslo Brann og Redning. Gode resultater i bruk av turniket etter opplæring, og over 90% suksess etter 3 måneder.
Behov for videreføring:
Etablering av «train-the-trainers» konsept. Opplæring av instruktører og opplæring av personell i respektive etat i løpet av 2020.

Bygge opp og formidle kompetanse:
NKT-Traume jobber målrettet med kompetansebygging blant annet gjennom forskning, tverrfaglig samarbeid, konferanser, undervisning og kurs. Kompetansespredning gjennomføres som blid i en kompetansespredningsplan via være nettsider www.traumatologi.no og www.traumepasient.no Sosiale medier er tatt i bruk for å nå ridere om tilgjengeligheter for hele målgruppen. I 2019 har vi utarbeidet spesifikk pasientinformasjon om tjenestens innhold og ansvarsområde. Dette er formidlet via www.traumepasient.no

Tjenester og kompetansespredningstiltak 2019:
Tjenesten deltar i "Sammen redder vi liv" dagsmøter, der vi jobber med delprosjektet Trafikalt grunnskoles førstehjelp. Tjenesten er medlem av fagrådet.
Regionale nettverkssamlinger der faggruppenes fokus er trauma-behandlingsskjeden mates. NKT-T tok initiativ til disse møtene som nå foregår i regional regi, men er delar på alle med faglig innhold.
Kurs: Tjenesten er sekretariat for Advanced Trauma Life Support (ATLS), kompetanse i traumesykepleiere (KITS), påbyggingskurset KITS2, og utvikler et nasjonal opplæringsprogram i bladningskontroll for innsatspersonell med pågående livstrenende vold (PLIVO).

Konferanser: Nasjonal team og traumesamling avholdes årlig i samarbeid med Stiftelsen BEST, (KITS) og Nasjonalt traumeregister. Her formødes faglige nettverk og erfaringsutveksling mellom alle i behandlingskjeden for traumepasienter.

NKT-Trauma har i 2019 videreført samarbeidet med Nasjonal Traumeregister. Registeret er en selvstendig organisatorisk enhet plassert i en annen klinikk i OUS, men er nøye knyttet til kompetansetjenestenes formål. NKT-Trauma har driften av NTR sin hjemmeside innunder www.traumatologi.no

NKT-T sin forskningsleder er leder av for Fagrådet for Nasjonalt Traumeregister. Registeret vil kunne brukes til å overvåke behandlingssvikt innenfor kompetansetjenestens omvåde og har som et av landets nasjonale kvalitetsregistre et selvstendig ansvar for at data bidrar til kvalitetsforbedring innenfor traumebehandlingen.

NKT-traume opprettet en forskningsgruppe i 2016 sammen med de fire medisinske fakulter. Gruppen er nå ikke longer finansiert av NKT, men fortsetter med felles nasjonale forskningsprosjekt. Store, nasjonale prosjekt er nedvendig for å få tilstrekkelig styrke i studiene. Vi samarbeider med nasjonal kompetansetjeneste for prehospital akutmedisin (NAKOS) og bidrar i hvesandres referansegrupper.

NKT-traume bruker de regionale traumekoordinatorer og regionale traumenavigatorer legger sine ekspertgrupper og kontaktfold til de regionale traumeorganisasjoner. Vi holder repelmessige møter, og blant annet fasiliterer NKT-traume gjennoge fagfellebesøk på traumesentrene for å sikre ensartet kvalitet av enhetlige prosedyrer.

Aktivitet

Undervisning

Alle regioner: Utdanning av helsepersonell 1261 timer
Flere regioner: Utdanning av helsepersonell 35 timer
Ytfylende informasjon
Alle regioner: Videreutdanning av helsepersonell: Kompetanse er formidlet primært gjennom kursene Advanced Trauma Life Support (ATLS) og Kompetanse i Traumesykepleie (KITS).
Kompetanse er formidlet primært gjennom kursene Advanced Trauma Life Support (ATLS) og Kompetanse i Traumesykepleie (KITS). Det er i 2019 gjennomført 1261 timer (ATLS og trauma life support) for leger. Kursene er obligatoriske for traumeteamleders og leger i traumeteam på sykehus, og i spesialistutdannelsen. Kursene holdes i Oslo, Kalnes, Trondheim, Bergen og Stavanger.
I henhold til vedtak i Den norske legeforening er kurset godkjent som:
ATLS: (Kurs/seminar). Nevrokirurgi: 27 timer som valgfritt kurs. Anestesiologi: 27 timer som valgfritt kurs. Nevrologi: 27 timer som valgfritt kurs. Fedmekirurgi og kommesykdommer: 10 timer som valgfritt kurs. Allmennmedisin: 27 timer som valgfritt kurs. Ortopedisk kirurgi: 31 timer som valgfritt kurs. 200 deltakere i alt, 270 timer i alt.

Det er gjennomført KITS kurs (Kompetanse i traumesykepleie) for alle ikke-leger som deltar i traumehåndtering på sykehuseet. Ved Ullevål sykehus: ca. 975 timer i alt. Kompetansetjenesten har sammen med KITS-ansvarlige planlagt kompetansespredningen, opplæring av lokale instruktører, e-læringsverktøy og kvalitetssikring av undervisningsmaterialet.

Det er gjennomført 2 KITS 2 kurs, KITS2 er et kurs i traumesykepleie på intensiv- / overvåkningsavdelinga, har som mål å gi sykepleiere som jobber med traumepasienter mer inntiafaren akt kompetanse og kunnskap om pasientgruppen.
38 deltagere i alt, 16 timer totalt.

Flere regioner: Utdanning av helsepersonell
Medarbeidere av regionale nettverkssamler sammen med regionale traumekoordinatorer i Helse Sør-Øst, Helse Midt, Helse Nord og Helse Vest, 35 timer totalt

Klinisk aktivitet

Ytfylende informasjon
Tjenesten er en kompetansetjeneste og skal ikke drive klinisk virksomhet

Formidling

Pasienter og pårørende – alle regioner
- Brukerrettede. (Veiledning).

Allmennheten – alle regioner
- Resultatkonferansen, Statens vegvesen. (Konferanse).
- Twitter. (Oppslag i media).
- Facebook. (Oppslag i media).
- Results Conference. WTDN, Barnedødsfall etter skader 27.6.19. (Oppslag i media).

Allmennheten – flere regioner
- UT Norges artikkel universitet -blogg om barnedødsfall etter skader 4.7.19. (Oppslag i media).
- Kronikk om barnedødsfall etter skader. Finnmark Dagblad 10.6.19. (Oppslag i media).

Helsepersonell og andre faggrupper – alle regioner
- ATLS. (Kurs/seminar).
- KITS. (Kurs/seminar).
- KITS 2. (Kurs/seminar).
- Nasjonal Team og Traumesamling. (Konferanse).
- Akutdagene 2019. (Konferanse).
- Fagnettside. (Veiledning).
- Dagens Medisin om barnedødsfall 24.10.19. (Oppslag i media).

Helsepersonell og andre faggrupper – flere regioner
- Regionalt nettverkssamler Helse Sør-Øst. (Kurs/seminar).
- Regionalt nettverkssamler Helse Midt. (Kurs/seminar).
- Regionalt nettverkssamler Helse Vest. (Kurs/seminar).
- Regionalt nettverkssamler Helse Nord. (Kurs/seminar).

Ytfylende informasjon
Medarbeidere av Nasjonal team og traumesamling sammen med Nasjonalt traumeregister, Stiftelsen BEST, St. Olavs hospital og Avdeling for traumatologi ved Oslo Universitetssykehus i Trondheim ude 46, 2019. Her deltok 155 deltagere fra over 30 sykehus. Deltagerne var både sykeplejere, registrarer, traumekoordinatorer og leger.

Medarbeidere av regionale nettverkssamler sammen med regionale traumekoordinatorer i Helse Sør-Øst, Helse Midt, Helse Nord og Helse Vest

ATLS er et traumekurs for leger som bygger på enkle prinsipper for mottak og behandling av den skadde pasient med fokus på den første time. Det er et kurs som er obligatorisk for alle som skal ta ansvar for traumepasienter i akutmottak. Det er et kurs som er utviklet av American College of Surgeons og benyttes av hele Sofiel Marskow
Det i Simulering som tverrsyndrome i traumehåndtering - nettverksklinikk-konferanse, Torben Wisborg
Det 4 Livreddende førstehjelp ved blødning og penetrerende skader, Torben Wisborg
Det 5 Kadetkurs for regionalt traumeteam, Tone Silkke
Det 6 DSTC Courses 2019, Tone Silkke
Det 6 DSMT studien har oppnådd god tilslutning, Thomas Kristiansen
Det 8 Penetrerende skader - behandling på skadestedet? Torben Wisborg
Det 8 Traumeteamledelse og kommunikasjon, Tone Silkke, Tone Silkke
Det 10 Okkygen til traumepasienter, Torben Wisborg
Det 11 Årets dataser for DSTC kurs, Tone Silkke
Det 11 Er behovet for å dokumentere i fred og ro? Torsten Vik og Tone Silkke
Det 14 Iværksætte av barn i akuttsituasjoner, Elisabeth Jeppesen
Det 14 Traumeteamet i akuttmottaket – hvordan jobbe i team? Torben Wisborg
Det 15 Kunsten å gå på tå med stil uten å bli tatt av snekkrest, Ole Magnus Filseth
Det 16 KITS2, Tone Silkke
Det 17 Rehab etter trauma – Hvordan få det til? Hanne Langseth Narcs
Det 17 EVTM RM Symposium 2019, Tid Horer
Det 18 Det tverrfaglige traumeteam, Torbjørn Bratteba
Det 18 Pressering av prosedyre: Livreddende førstehjelp ved penetrerende skader, Joakim Jørgensen og Inger Lund-Kordahl
Det 19 Velkommen til Nakosdagene 2019, Siri Ellend
Det 19 Traumeplan som app, Tone Silkke
Det 19 111 Førstehjelp, Ole Ovinomshen
Det 19 Regional traumesamling Helse Midt, Tone Silkke
Det 20 Det første KITS 2 kurset er gjennomført, Anne Magne Eriksdatter
Det 20 Det tverrfaglige traumeteam, Torbjørn Bratteba, Anne Magne Eriksdatter
Det 20 DSMT-studien, inntrere 1 stud multisenter til London, Thomas Kristiansen
Det 21 To traumekoordinatorer i oktober, Tone Silkke
Det 22 Ny forskning etter terrorhandlinger 22. juli 2011, Mari Markved og Torben Wisborg
Det 22 Nettverksmøte i Helsinki, Terje Lillegård
Det 23 Det tverrfaglige traumeteam, Torbjørn Bratteba
Det 25 Sammenheng mellom regionalt traumeteam og dødelighet trafikkulykker, Torben Wisborg
Det 23 KITS 2, Tone Silkke
Det 23 Et vellykket nettverksmøte for Helse Nord, Mari Markved
Det 24 Tverrfaglig fagdag på Haukeland Universitetssykehus, Kurt Andersen
Det 24 Det tverrfaglige traumeteam, Torbjørn Bratteba
Det 26 Forebygging av alvorlig skader- Tilbringe barn under skader sep? Torben Wisborg
Det 29 Hengetraume, Torben Wisborg og Øyvind Thomassen
Det 29 NKT's forskningsgruppe, Torben Wisborg
Det 31 Operere eller vente? Lars Gunnar Johnsen
Det 32 Kurs: Emergency management of severe burns (EMSB) Haukeland, Ragnvald Ljones Brekke
Det 34 Revisjon av Nasjonal traumeplan, Torben Wisborg
Det 34 Traumesamling Helse Sør-Øst, Tone Silkke
Det 37 Send inn abstract til ECTES, Tone Silkke
Det 38 Til alle interesserte i traume og akuttkirurgi, Tone Silkke
Det 38 Her Tomas' og Tobias' historie på Team og Traumesamlingen, Tone Silkke
Det 40 Traumesystemet i Norge – Status og perspektiver, Tone Silkke
Det 41 Traumesamling og Nasjonalt Traumeregister, Tone Silkke
Det 42 Bruk av akuttmedisinske ressurser i fjerntak sammenliknet med distrikt, Lars Gunnar Johnsen
Det 42 ECTES 2020, Tone Silkke
Det 42 Stabilisering av columna – bruks retningslinjene? Nina Thorvaldsen
Det 43 Invitasjon til AOI kurs – Skadegradering, Tone Silkke
Det 43 Kurset i DSTC, Tone Silkke
Det 43 ATLS pre-congress course, ECTES 2020, Tone Silkke
Det 44 Mønsnvitasjon: Traumesystemet i Norge – Status og perspektiver for forskningsgruppen, Tone Silkke
Det 45 Hvem går under radaren? Underrapporte pasienter i akuttmottak, Lars Gunnar Johnsen
Det 45 Meld deg på ECTES, Tone Silkke
Det 45 Samnka Traumesamlinger blir nasjonalt samling 29. november, Tone Silkke
Det 45 Invitasjon til Nasjonal Team og Traumesamling, Tone Silkke
Det 46 Traumesystemet i Norge – Status og perspektiver for forskningsgruppen, Tone Silkke
Det 47 Kan vi stole på de prehospitale kvantitative data? Torben Wisborg
Det 47 Pediatric Trauma Symposium 2020, Tone Silkke
Det 47 Eksperkvikter og skader – hva vet vi så langt? Mari Markved
Det 48 Interessant dokorgrad om helikopter-tilfundsulansen på vestlandet, Gottorm Bratteba
Det 48 Traumesamling og Nasjonalt Traumeregister, Tone Silkke
Det 49 Invitasjon til Emergency Surgery Course 24. – 25 april 2020, Tone Silkke
Det 49 Video fra oppsummeringsmøte fra forskergruppen, Tone Silkke

Forskning

Vitenskapelige artikler

Zakariassen E, Østerås Ø, Nystøyl DS, Breidablik HJ, Solheim E, Bratteba G, Ellensen VS, Hoff JM, Hordnes K, Aksnes A, Heltne JK, Hunskaar S, Hotvedt R
Loss of life years due to unavoidable helicopter emergency medical service: a single base study from a rural area of Norway. Scand J Prim Health Care 2019 Jun;37(2):233-241. Epub 2019 apr 29
PMID 31033360

Andersen ABL, Kramer-Johansen J, Kristiansen T
Percutaneous vs surgical emergency cricothyroidotomy: An experimental randomized crossover study on an animal-larynx model. Acta Anaesthesiol Scand 2019 Nov;63(10):1306-1312. Epub 2019 jul 21
PMID 31287154

Holter JA, Wisborg T
Increased risk of fatal pandemic injuries in rural Northern Norway. Acta Anaesthesiol Scand 2019 Sep;63(8):1089-1094. Epub 2019 mai 9
PMID 31074013

Thorvaldsen NØ, Flingtorp LD, Wisborg T, Jeppesen E
Implementation of new guidelines in the prehospital services: a nationwide survey of Norway. Scand J Trauma Resusc Emerg Med 2019 Aug 29;27(1):83. Epub 2019 aug 29
PMID 31466620

Bratteba G, Bergstrøm J, Neuhaus C
What's in a name? On the nuance of language in patient safety. Br J Anaesth 2019 Nov;123(5):534-536. Epub 2019 aug 28
PMID 31472923

Wisborg T
Overuse of CT at the trauma centre?
Tidsskr Nor Laegeforen 2019 Mar 12;139(5). Epub 2019 mar 11
PMID 30872827

Bratteba G, Erstad HL, Wisborg T
Trauma teams and team training works.
Tidsskr Nor Laegeforen 2019 Dec 10;139(18). Epub 2019 des 9
PMID 31823569

Rønning TH, Grov EK, Wisborg T
Fatalities and personal injuries from the use of ATVs and snowmobiles in Northern Norway in 2013-14. Tidsskr Nor Laegeforen 2019 Apr 09;139(7). Epub 2019 apr 8
PMID 30960963

Gaarder C, Geisner T, Hermansen SE, Rolandsen BA, Silkke TMS, Wisborg T
Updating the national trauma plan.
Tidsskr Nor Laegeforen 2019 Nov 19;139(17). Epub 2019 nov 18
PMID 31746161

Forskningsprosjekter

Mortality after trauma: A national cohort study
Trond Dehli, Andre institusjoner
Prosjektperiode 2017 – 2020
Deltakende helseregioner HV HSØ HN HMN

Triage in Norway: A national cohort study
Trond Dehli, Andre institusjoner
Prosjektperiode 2017 – 2020
Deltakende helseregioner HV HSØ HN HMN

Surgery in trauma patients: A national cohort study
Trond Dehli, Andre institusjoner
Prosjektperiode 2017 – 2020
Deltakende helseregioner HV HSØ HN HMN

Wounds of winter: Epidemiology of trauma in the Northern Periphery
Håkon Kalle Bakke, Andre institusjoner
Prosjektperiode 2013 – 2020
Deltakende helseregioner HV HSØ HN HMN
Internasjonalt samarbeid

Tidlig rehabilitering og langtidsutkomme for multitraume pasienter
Lars Gunnar Johnsen, Andre institusjoner
Prosjektperiode 2017 – 2024
Deltakende helseregioner HV HSØ HMN

Opplæring i behandling av livstruende blødning
Inger Lund-Kordahl, Andre institusjoner
Prosjektperiode 2018 – 2021
Deltakende helseregioner HSØ HN

Fagrådet

Rapporten er forelagt ledelsen ved Oslo universitetssykehus, ved Avdelingssjef Christine Gaarder

Referansegruppen har i 2019 bestått av:

Per Einar Uggen	Referansegruppens leder (HMN)
Audny Anke	Universitetsrepresentant
Erik Zakariassen	Representant Helse Vest
Gottorm Bratteba	Andre
Jan Erik Nilsen	Andre
Kjetil G Ringdal	Representant Helse Sør-Øst
Lars Martin Bjerke	Representant Helse Nord
Per Ovestorp	Brukerrepresentant
Per Ovestorp	Brukerrepresentant
Torben Wisborg	Representant for tjenesten

eRapport er utarbeidet av Sølvi Lerfald og Reidar Thorsteinsen, Regionalt kompetansesenter for klinisk forskning, Helse Vest RHF, og videreutvikles av de fire RHF-ene i fellskap, med støtte fra Helse Vest IKT

Alle henvendelser rettes til eRapport